

fül(besúgó) 6

Ne haragudj rám, Kedves Olvasóm, hogy e kis írás címével megsértem a hagyományt. Nagyon szeretem kollégáim eddigi írásait, de a címtől, sajnos, mindennap borsót lehetne szüretelni a hátamon.

Elmondom, miért e formabontás. Elég sokat éltem már/még abban az időszakban Magyarországon, amikor a politikai elnyomás igen hatékony eszköze a fejlett besúgói hálózat volt (ami egyébként igen tradicionális foglalatosság hazánkban a 18. század vége óta). Elég korán találkoztam is a szisztémával. Tizenkilenc évesen, ahogy tagja lettem a Szegedi Egyetemi Színpadnak, „rám álltak”. Igen vicces körülmények között értesültem róla. Barátaimmal négyen béreltünk egy lakást egy panelház első emeletén. Egy szép tavaszi délelőttön, mikor álmosan kószáltam a lakásban és kerestem a kávéfőzőt, csöngetnek. Üvöltve közli velem a csengőt megszólaltató férfiember, hogy ő az alattam lakó szomszéd, és hogy hagyjak fel evvel a trap-polással a fején, nem bírja tovább, és majd megkeserülöm még, egyébként is elege van belőlem, elég neki annyi, hogy hetente kétszer jelentenie kell a rendőrségen, mit csinálok, ki jár hozzám...

Máig nem néztem meg az állambiztonsági irattárban a ma már megtekinthető besúgói jelentéseket rólam. Nem érdekeltek. Csak annyit tudok, hogy 1989. 11. 10.-én – már két hete az új Köztársaságban éltünk – a dossziémra ráírták: *„További megfigyelését elrendelem. XY százados”*

Mennyivel szebb szó, például ez: „fülolaj” (Kosztolányi után...).

Tegnap délután végre befejezem a napok óta araszolgatva születő írást, amit a felvidéki, szlovákiai magyar színjátszók országos fesztiválja kért tőlem abból az alkalomból, hogy idén júniusban lesz az ötvenedik (!) Jókai Napok. És én oda lassan húsz éve mániákusan járok zsűrízni, tanítani. És épp az idén nem lehetek ott, egy időben lesz a Pécsi Országos Színházi Találkozóval, ahol nekem muszáj jelen lennem...

Persze, hogy kupuszinai élmények kavarnak bennem fogalmazás közben, az írásomban ott lesznek Révkomáromban helyettem is. Felelgetem Toldi István mesefát, s azt is, hogy ez egy palóc és palócságát őrző falu, s hogy ez a nyelvi környezet nekem mennyire otthonos füleki, rimaszombati barátaim révén... Meg talán a Palócföldön élt őseim okán a génjeimben is hordozom.

Aztán írtam ilyet is... Itt kaptam hozzá a szervát. *„Nagyon pozitívnak gondolom, hogy ma már az előadásokat, a csoportokat méltató retorikában egyre ritkábban hallok a színház anyanyelv-védő szerepéről”* – politikusok, közéleti szereplők szájából, persze. (...)

Ráadásul, napok óta fülemben cseng Kovács András Ferenc, nagyszerű erdélyi költő hangja, ahogy a minap a rádióban versét olvassa, a *Kis partaréti kőrmagyar*-t...

„Mert túl a szittyás sok hasonlaton
a nyelvet inkább tudni illenék,
mintsem megóvni.”

A magyar nyelvet, tudtommal, védi az Akadémia. Kutatja, figyeli változásait, abból szabályszerűségekre, tendenciákra következtet, szótárakat, szabálygyűjteményeket állít össze, ad ki.

A színház, az amatőr színház különösen, a közösségnek abban segít, hogy a nyelvét jobban tudja, jobban használja; hogy pontosabban, érzékenyebben, kifejezőbben, az igazsághoz egyre közelébb használja, hogy leleplezze a pontatlan fogalmazást, a mellébeszélést, az üres fecsegést, a hazugságot. Ha valamiben, ebben a szándékában bizonyosan sikeres volt az az elmúlt 15-18 év, amióta én itt megfordulok, zsűrizek, tanítok.”

És most ne értsél félre, Kedves Kupuszinai Olvasóm! Én vagyok az, aki, ha megszólal a színész a színpadon, azért ostromozom, hogy tisztán, pontosan beszéljen, nyelvünk szabályait kövesse a hanglejtése, olyan megmunkált legyen az a megszólalás, mint a mozgása, mint a színpadkép, mint a fölcsendülő zene. (Ld. fentebb, az idézett költőt-költeményt...) Válgjon egyenrangú komponenssé a színház bonyolult terében. Ám a színház szerepét életünkben/életetekben a nyelvörzésnél sokkal tágabb körben látom. Ott is, a Felvidéken, s itt, a Duna déli folyása mellett is... Hiszen a színház a nemzet „mentálhigiénés programja”, a közönségével-közösségével zajló folyamatos kortárs párbeszédben segít tájékozódni, görccseinktől megszabadulni, helyünket megtalálni a világban.

A tegnapi volt az **5. nap**. Sok-sok egyhetes, tíznapos együttlét: fesztivál, tábor tapasztalata szerint a legnehezebb. De itt Kupuszinán valahogy mégsem. Persze, már nagyon hiányoznak a gyerekeim. Nyilván én is nekik. A két „kicsi” a négyből – 16 és 23 éves – fel is hív kora este...

Beöltözöm én is **délután** a kupuszinai tájházban... Eszembe jut, hogy fiatalon volt, hogy én is parasztinget hordtam. Meg gyékény-fonat táskát. És büszke leszek arra, hogy nekem is van otthon százötven éves öntöttvas lábasom, réz üstöm, mozsaram, paraszas vasalóm – még a dédanyám anyjéé volt, szűrő-fakanalam, igazi házi vászنام...

A szomszéd füve mindig zöldebb. Tudtuk eddig is. De hogy a szomszéd lakása bizonyosan fényesebb, a szomszéd makkosa tutira finomabb, a szomszédasszony mohája meg ismerősebb s jobb illatú – nos, mindezt **tegnap tanultuk meg** a két előadásból. Vicces. Vagy inkább lehangelő?

bbr barátném így bókol nekem az **éjszakában**: Milyen rendes ember vagy te, Soly, aki ennyit dohányzik és pálinkázik; a magyarországiak nem ilyenek... Nem tudtam válaszolni... Egy doboz cigaretta és 6-8 pálinka után...?! De mondott ilyet is, vagy két napja: Hogy maradtál ilyen naiv, meg őszinte 60 éves létedre?

Pergődob ébreszt a **kupuszinai reggelben**.

ti-ramm-tiriri, ti-ramm-tirara rá -

ti-ramm-tiriri, ti-ramm-tirára rá -

Az eső dobverője szól a tűzoltó szertár ereszcatornáján. Utálkozhatnak – hogy még mindig. Hogy már megint. Dühönghetnek, hogy ernyőt nem hoztam magammal, a fejfedőmet meg odaát hagytam a kultúrház irodáján... Ám hirtelen öröm tölt el, vigyorogni kezdek: az újvidéki fiatalokat látom magam előtt-magamban, ujjbegyükkel dobolnak a kupuszinai deszkákon...

ti-ramm-tiriri, ti-ramm-tirara rá -

ti-ramm-tiriri, ti-ramm-tirára rá -

Hát, talán így, kedves bbr. Telis-tele vagyok ilyen emlékekkel, szép, tiszta tekintetekkel, megrikató, megnevettető, megtisztító pillanatokkal. Ilyenek gyűlnek bennem itt is, most is.

Soly

Ma a Találkozó színpadán Mara gondolatának jele

Nagyon ígéretes nap elé nézünk. Nem csak azért mert – ahogyan azt már bizonyosan jól tudják – a tavalyi Színházi Találkozó két fődíjas előadásának alkotóit láthatják. Vagy azért, mert a Vásott kölyköket az idei Középiskolások Szín- és Filmművészeti Vetélkedőjén a legjobb előadásnak kiáltották ki. Vagy mert a benne játszó színészek közül Katona Gábor, Kovács Tamás és Bicskei Kata is színészdíjat kapott. Vagy mert a topolyiai híre messze földre elér(t), rendezőik tudása félig már biztosíték arra, hogy jó előadást látunk, színészeik pedig nem véletlenül kaptak már nagyon sokszor elismerést. Tehát...? Ugye, Önök is várják az előadásokat?

A magyarkanizsai Gondolat-Jel Társulat 17.00 órától bemutatja:

FORGÁCH ANDRÁS – JEAN COCTEAU:
VÁSOTT KÖLYKÖK (80')
játék szünet nélkül

Szereplők:

Elisabeth – Ábrahám Gréta
Paul – Katona Gábor
Gerard – Kovács Tamás
Agathe/Dargelos – Antóci Dorottya
Michael – Muhi László
Mama/Mairette – Bicskei Kata

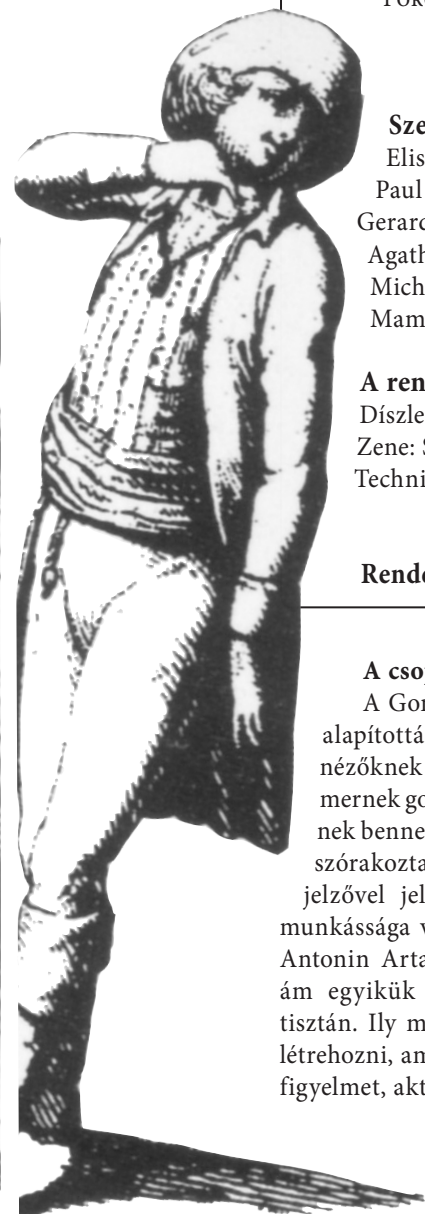
A rendező munkatársai:

Díszlet és jelmez: Gömöri Éva
Zene: Sergei Kleyn
Technikai munkatárs: Rumenyákovity
Melinda

Rendező: Oláh Tamás

A csoportról:

A Gondolat-Jel Társulatot 2011 novemberében alapították Magyarkanizsán. Előadásait azon nézőknek ajánlják, akik – hozzájuk hasonlóan – mernek gondolkodni és újragondolni, továbbá hisznek benne, hogy a színház sokkal több, mint pusztán szórakoztatási lehetőség. Tevékenységük a kísérleti jelzővel jellemezhető leginkább. Olyan mesterek munkássága volt rájuk hatással, mint Sztanyiszlavkij, Antonin Artaud, Bertold Brecht és Jerzy Grotowski, ám egyikük módszertanát sem alkalmazzák vegytisztán. Ily módon próbálnak meg olyan előadásokat létrehozni, amelyek a jelen problémáira irányítják rá a figyelmet, aktualitásokkal foglalkoznak.

A topolyai Mara Amatór Színház
20.00 órákor bemutatja:

EÖRSI ISTVÁN:
SÍRKŐ ÉS KAKAÓ (85')
abszurd komitragédia

Szereplők:

Öregasszony – Sörfőző Károly
Piti – Kocsis Tamás, Török Arnold,
Turuc Andor
Pitiné – Ejzler Elvira, Karikás Ildikó,
Petrás Gizella, Stefanov Frida,
Szabó Erika
Orvos – Rózsa Szabina
Postás – Bogárdi Zsolt
Rendőrnő – Vörös Emese

A rendező munkatársai:

Rendezőasszisztens, fény, hang: Farkas Ivona

Rendező: Kálló Béla

A csoportról:

Az akkor még színjátszó csoport 2002-ben alakult a topolyai Művelődési Ház keretein belül. 2005-től önállóan, civil szervezetként tevékenykedik. Az első premierje 2002. június 5-én volt. Az Urbán András rendezte Molière-darab, a *Kényeskedők* után az utolsó három *Vajdasági Magyar Amatór Színjátszók Találkozásán* a Marát egyszer *Bambach Róbert*-, kétszer pedig *Pataki László-díjjal* tüntették ki. Eddig, leginkább hívatásos színészek-rendezők segítségével tizenhárom darabot vittek színre.

Egy határozott felfelé ívelés

Avagy a zsűri véleménye a nemesmiliticsi

Németh László Magyar Művelődési Egyesület
színtársulatának előadásáról

Lassan ott tartunk, hogy Litvai Karolina kurzusokat vezet majd Hogyan javítsunk amatőr színjátszóink teljesítményén egy év alatt címmel szerte a Vajdaságban... Az a Litvai Karolina ugyanis, aki néhány évvel ezelőtt a nemesmiliticsi társulat színjátszójaként aktívkodott csupán, két éve abba a helyzetbe került, hogy át kellett vennie a csoport vezetését, ha azt akarjuk, hogy a csoport fennmaradjon. Mára Karolina három csoport vezetője Militicsen: a felnőtt, az ifjúsági és a gyermekszínjátszó csoporté. Tegnap Steinwender Józsefnek a Határ avagy néma kacsának anyja sem érti a szavát című falusi komédiáját mutatta be a felnőtt társulat Kupuszinán – Karolina rendezésében. Az, ami számomra az első feltűnő változás volt a csoport részéről, hogy a militicsi társulat megtanulta a szöveget! Talán emlékeznek még néhányan arra az előadásukra, amit 3 évvel ezelőtt Szilágyin láttunk tőlük – hát ott kérem... a csoport a szöveg 85 százalékát nem tudta, ezért Olvasta. Minden volt, erről jobb, ha nem beszélünk. Most pedig, nemhogy 100, de 200 százalékos szövegtudást észlelhettünk! A másik, egyből szembetűnő változás az, hogy a nemesmiliticsi csoport rendkívül kellemes természetességgel játszott (csak egy szereplő lógott ki a csapatból). Ezt a természetességet össze sem lehet hasonlítani a három évvel ezelőtti játékmóddal. Szerintem :-). És hogy mindezen óriási előrelépés ilyen rövid idő alatt történt meg, példaértékű. Lám, igenis lehet fejlődni profi rendező nélkül, pénz nélkül, és sorolhatnánk, mi minden nélkül. Egy erőskező vezetővel, jóakarattal és munkával. Ettől a pillanattól kezdve nincs kibúvó. Meg lehet csinálni. Pont. No, de lássuk, hogyan vélekedett a zsűri.

Brestyánszki Boros Rozália dramaturg elsőként a választott szöveggel kapcsolatban fogalmazta meg észrevételeit. Sokkal több humort talált a szövegben a beszédcselekmény szintjén, mint a szituációkban. Nem is látja annak jelét, hogy a szövegben meg lettek volna írva azok a helyzetek, amelyek a játékoságot segítették volna. Egy helyszínen játszódik az egész darab, a két ház között. Nagyon nehéz feladatot állított a szöveg a csoport elé ilyen szempontból, mert ilyenkor a rendező dolga az, hogy kitalálja a szituációkat. Nagyon szép színészi alakításokat láttunk, izgalmas és nagyon jó színészi érzékkel diskuráltak a játszó, jó ráérzéssel jó figurákat csináltak, de ezen túl – a beszélgetéseken túl – a színpadon valamiféle szituációknak kellene lenni, és úgy tűnik, ebben nem volt elég jó támpont a választott szöveg. „Semmiféle történést nem láthattunk, azon túl, hogy elmondták a szöveget. Szép játékokat láttunk, szép volt az a hitelesség és természetesség, amit mutattatok. De hogyha már így van megírva ez a darab, hogy nem beszél a szerző arról, hogy mindezt közben milyen játékkal képzelel el, akkor az egyik legnagyobb veszélye az, hogy a »turski mizansen« alkalmazásának csapdájába esünk, állunk egy sorban, testünkkel a nézők felé fordulva, és beszélünk, beszélünk...”

A mi feladatunk, hogy alkalmanként

megtörjük ezt a statikusságot, és hiteles akciókat, mozgást találunk helyette. Úgy kell, hogy megmozduljunk, hogy az indokolt legyen... Ez nem egyszerű munka. Rozi a díszlettel kapcsolatban is felhívta a figyelmet a hiányosságokra. És ez megint a szövegből adódhatott, hiszen definiálatlan volt a dolog, ezért a militicsiek kitétek egy padot a színpad első felének közepére, hátra pedig két bokrot. Ezzel korlátokat szabtak saját mozgáslehetőségeiknek. Nem is beszélve a két kandelábráról, amelyeknek egyáltalán nem volt funkciója. A játékmóddal kapcsolatban megjegyezte, hogy a csökkent képességű gyerek figurája túl volt játszva, a játéktípus egy másik színházból jött (teljes egészében Holló-színház volt), ezzel vigyázni kell. Másrészt nagyon fontos, és nehéz, hogy a gyengébb képességű gyerekből ne csináljunk viccet, ne üzzünk belőle csúfot, de vicces legyen. Felhívta a figyelmet az itt-ott előforduló természetellenes beszédbeli hangsúlyokra is. Végül megdicsérte a csapatnak a pontos munkát és azt, hogy igyekeztek egymásra épülni.

Krizsán Szilvia színművész szerint is szép volt a játék, a színészi teljesítmények csodálatosak voltak, viszont számos apró észrevételt jegyzett fel az előadás alatt, amely segítségül szolgálhat – mintha egy próbán ült volna, felírta, hogy mit lehet még javítani. A szöveget ő sem szerette, kicsit olcsó humornak tűnt számára.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a mellébeszéléseket színesíteni kellene, nem jönnek azok olyan könnyen az életben. Sokszor kitetté vált az asszonyok csípőre tett kézzel való beszélgetése, lehetett volna lazább, természetesebb. Jobban bele kellene gondolni azokba a helyzetekbe, amikor a szereplő titkolni akar valami. A bugyiszagolgatás is kitett lett, természetesebb gesztussal viccesebb lett volna. A sógor bejöveteleivel kapcsolatban megjegyezte, hogy a színpadra bejövetelekor ki kellene derülnie, mi a szándéka. A Bözsi és a szomszéd között van egy szenvedély, azt a nézőnek látni kellene... Emellett számtalan bakira kitért, például, hogy Marcika ne nevesse szét a saját vicceit, de az apró, szép váltásokat és pillanatokat is kiemelte az előadásban.

Most azt fogjuk bemutatni, hogy ugyanaz a zsűri egy előadásról két totálisan ellenkező véleménnyel is bírhat úgy, hogy mindkettő igaz – kezdte **Solténszky Tibor** dramaturg. És ez a Juli szerepvezetésével kapcsolatban érvényes. Solynak Szilviával ellentétben nagyon tetszett, ahogy Juli félrevezette a nézőt. Mert annak is van igazsága, hogy a Marcika gyógyos, és nem Julit látta a bokorban... Soly is kiemelte, megdicsérte a szereplők természetes játékát. Semmi színjátszó görcsöt nem tapasztaltunk, és nagyképpü „művészkedést” sem láthattunk. *Ezért a fajta színjátszásért szeretek amatőr színházat nézni* – mondta. Vannak benne ügyetlenségek is, persze, de attól függetlenül is. Tibor személyesen is

ismeri a szerzőt, ennek fényében is közelített a szöveghez. Mint ahogy az életben is sokszor, itt sem derül ki, hogy az, amit mond, miért vicces. Ez nem egy komédia, ez egy horror! Nincs egyetlen olyan család sem, ahol mindenki a helyén lenne. Mindenki a szomszéd-asszonyát akarja, a sógort... A család, az egy réműlet. Na jó, hát feleségnek/férjnek jó, de ha szeretőt akarunk, máshol kell keresni. Így élünk. Ez egy nagyon szomorú látélet a világról... Ha egy picivel több örkényi véna lenne a szerzőben, vérfagyasztó lenne. Sok szövegpoén van benne, hagyni kellett volna, hogy a karakterek és a helyzetek legyenek viccesek. Soly szerint a fiú a legkevésbé vicces ebben a történetben. Ez a *Gézagyerek* távoli rokona. És csak azért van itt, hogy még jobban kiderüljenek a fonákságok, meg a szexuális frusztráltsága az egész társadalomnak. De akkor meg egyáltalán nem vicces... Ez volt az ő olvasata. A térhasználattal kapcsolatban Tibor kiemelte, hogy a legkevésbé sem szerencsés, ha a színpad szimmetrikus. Nem lehet benne játszani, mert mindig ott vannak a tárgyak... Elmondta, a színpad törvényszerűsége, hogy a bal elől a színpad lehangsúlyosabb pontja, vigyázni kell, hogy mit teszünk oda. *Kár, hogy a szöveg nem ad több lehetőséget a játékra, mert itt azt szímatolom, hogy nagyon jó színészek vannak a társaságban* – fejezte be Soly.

háel A

...és eljöve a Seregek Ura, mi meg csak ülünk a nézőtéren

Avagy a zsüri véleménye a tóbai színtársulat

Horváth Péter Kilencen, mint a gonoszok

című vígjátékáról

Ki hitte volna, mit eredményezhet két kipa... A tóbai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület társulata elragadtatta a kupuszini közönséget. Tóth János, a csoport rendezője elmesélte, a szentmihályi fellépés előtt, a közönségnek felvezető-képp azt mondta, itt nem csak a zsidókról van szó, hiszen mi is kisebbség vagyunk a többségben, mi is próbáljuk megtartani az identitásunkat, ez lenne számára az előadás mottója.

Soltészky Tibor most találkozott először **Horváth Péter** ezen szövegével, ami azért furcsa, mert jól ismeri a szerzőt személyesen és darabjait is. Örömet fog tudni szerezni a szerzőnek, ha elmondja, Vajdaságban ez a szöveg egy sikertörténet, hiszen ilyen sokszor játsszák.

Nagyon talányos a darab, habár egy rutinos öreg róka vagyok - mondja magáról Soly - irodalmilag azonnal meg tudom fejteni, hogy mi mit jelent a szövegben, ráadásul azt is, hogy a Péter ezt miért akarhatta megírni: a saját története, az édesapjával való kapcsolatából kifolyólag. Valószínű, beletörne a bicskám - folytatta a zsűritag - ha abban az ügyben kellene tanácsot adni, hogy mit lehet kezdeni a harmadik felvonással, hogy az valóban jól sikerüljön. Az első kettő felvonást bravúrosan írta meg a szerző, élnek a figurák, majd a harmadik felvonásban meg kellene értenünk, mi zajlik ebben a zsidó emberben. Nem könnyű feladat.

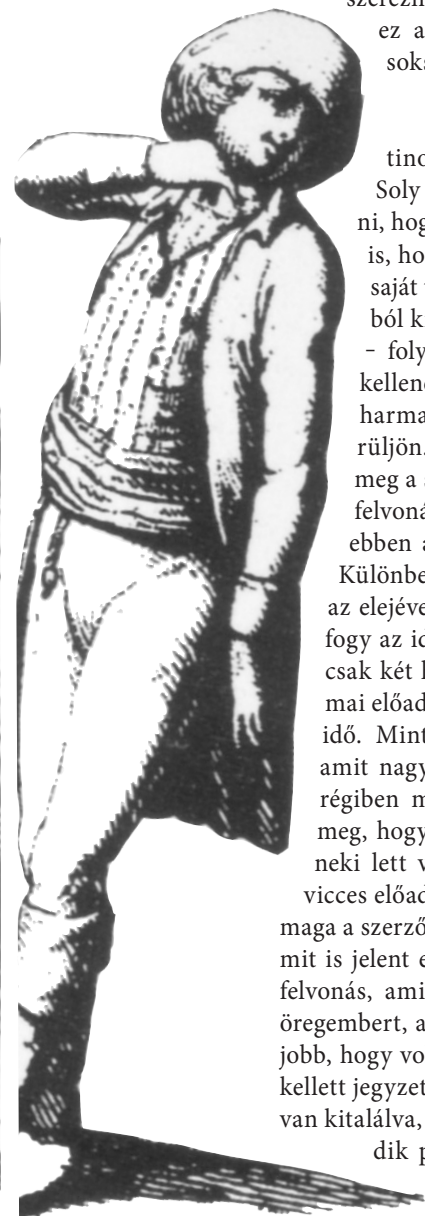
Különbö is minden előadás úgy készül, hogy az elejével sokat babrálunk, majd a közepére már fogy az idő, és az utolsó résznél megijedünk, már csak két hét van a bemutatóig. Az is benne van a mai előadásban, hogy a végére jutott a legkevesebb idő. Mint írásműben is, van valami fura titok, amit nagyon nehéz megfejteni. Lehet, ha a nemrégiben megboldogult Kézdi Gyurit bízták volna meg, hogy játssza el, mint gondolt az édesapjáról, neki lett volna kulcsa hozzá. A szöveg nem csak vicces előadás a zsidóságról. Megpróbálja megérteni maga a szerző is, aki zsidó család leszármazottja, hogy mit is jelent ez a dolog. Hallatlanul szellemes az első felvonás, amikor megmutatja ezt a haragos, szenilis öregembert, aki jobb, mint Molière Harpagonja. Attól jobb, hogy volt egy igazi ember, akit az írónak csak le kellett jegyeznie. A második rész szellemes, mert jól van kitalálva, ott már a darab kezd működni, a harmadik pedig, talányos marad. Ami lehet, hogy nem baj, nem kell megfejteni, mert így a néző felállhat azzal a megoldással,

hogy „a zsidó is ember”. Ez komoly tanulsága egy ilyen vígjátéknak, amikor az egyszerű ember nem csak hálálra röhögte magát a fobia-halmazon, de megértette annak üzenetét is. Annál többet nem is tehet egy előadás, minthogy nevetünk, miközben üzenete is van.

Jó lenne, ha egy játékban ennyire felkészült csapatnak kicsit több ideje és lehetősége lenne a díszlettel foglalkozni. Így a hátsó fallal, ami óhatatlanul főszereplő, hiszen beszélnek róla, titkokat rejt, kopognak rajta... Jó lenne, ha nem lenne ennyire amatőr a fal (drapéria és egy kis kemény alátét). A tükröt egy fóliával oldották meg. A csoport elmondta, hogy azért így oldották meg, mert a lepakolásnál eltört a tükör, (ami szintén fontos eleme a díszletnek!) és gyorsan meg kellett oldaniuk a helyzetet. Sőt, majdnem eldőlt a fal, végig félték tőle, rájuk dől a díszlet. A zsűri szerint, ez nem derült ki, jól tudták leplezni. Soltészky Tibor elmondta, vannak felesleges bútorok is, annyit kell csak a színpadra rakni, amit a játékosok használnak.

A zsűritag elmondta nagyon jól működött az előadás, a végén már kevésbé. A főszereplő (**Szántó Tivadar**) elképesztő technikával, ritmusérzékkel, ösztönrel, emberismerettel csinálta meg a riposztosásokat. Mindenki ismer ilyen örök kekeckedő embereket. Nagyon tetszett. Franklin Benjamin (**Baka András**) fantasztikus jelenség. Nagyon jó karakterek mozgatják ezt a történetet. És az író is örülne, ha láthatná, hogyan sikerül életre kelteni ezt a - számára nyilván furcsa ezoterikus - világot, ráadásul a közönség is szereti.

Krizsán Szilvia elmondta, valóban, az első két felvonás magával ragadó, a harmadik pedig megül. Azt gondolja, azért, mert a harmadikban mindenki színen van és a rövid replikáknak jobb ritmusban kellene egymáshoz kapcsolódnuk. Talán ez menthetné valamelyest a harmadik felvonást. De az első két felvonásban pont a szüneteket szerette a zsűritag. Általában az amatőr előadásokban nagyon sokszor süket a csend (amikor a játékosnak éppen nincs szövege, kivár). Vagy azonnal nyomják tovább a szöveget, mert nem tudnak mit

kezdeni egy szituációval, vagy megcsinálja, amit meg kell csinálnia, amíg kivár, viszont ez üres. Itt annyira éltek a szünetek, mint egy profi előadásban. Nincs szükség arra, hogy szöveginformációt kapjon a néző, mert a játzótól többletinformációt kap a csendekben. A zenét nagyon szerette a zsűritag. Az első két felvonás között folyamatosan szólt a zene a szünetben, ami öt perc volt (nem úgy ért véget, hogy: függöny+csend) furcsa élmény volt, mert nem így szokott lenni a színházban. És miért nem? - teszi fel a kérdést a zsűritag. Mert lehetne ténylegesen így bármilyen színházban. A kipa túl nagy volt, habár Baka Andrásnak jól állt.

A zsűritagnak néha olyan érzése volt, hogy a szereplőnek a szekrény oldalára készítették el a puskát. Apróságokat feljegyzett még: szép a szülinapi dal előtt a váltás, meg van teremtve a pillanat; a késsel hadonászás; sok jó van benne, ezért tovább nem jegyzetelt, inkább az előadást figyelte.

Brestyánszki Boros Rozália elmondta, végtelen nagy boldogságot okozott neki a tóbai csoport ezzel az előadással, nagyon jót nevetett. Nagyon izgalmas volt - és nem **Lackó Farkas Erzsébet** kárára mondja -, hogy volt szereposztásbeli változás, most már olyan fókuszokat látott, ami eddig a háttérben volt, most nagyon klassz alakításaik voltak. A két zsidó férfi csodálatos volt. Vajon itt nálunk a zsidó embereknek szól ez az előadás? Nem véletlenül van ekkora sikere az előadásnak, bármilyen nemzetiségű, vallású is, valaki a saját igazságát, hazugságát találja meg benne a néző. *Vajon ez egy vígjáték?* - tesz fel ismét egy kérdést Rozi. Mert végig fergeteges a humora, de a harmadik felvonásban ez átértékelődik. Ez nem egy olcsó vígjáték, olyan tartalmakat rejt magában, ami meg is csikorgat. A harmadik felvonás fenn maradt a levegőben. Nehéz erre megoldást találni. Picit nem jó értelemben csendesedik le a darab vége, amit nem lehet vígjátéki módszerekkel megoldani.

A díszlet esetén a kevesebb több. Nem feltétlenül kell ábrázolni az egész házat. A tükör fontos, körbe vesszük a fekete függönnyel, elég lehet csak ennyi, így

a kórháznál sem kell a fehér háttér. A rádióknak sincs szerepe a jelen előadásban.

Az egész előadásban szépek a jelenetek. A kórházi ebédnél szép, hogy úgy statikus a jelenet, hogy közben meg van töltve tartalommal, nem unalmas, a játzókra figyelünk, akik egy reál szituációban vannak. Úgy csinálnak valamit, hogy semmit sem csinálnak. Szép, amikor a titok bekövetkezte előtt néhány pillanattal üres a színpad. Ez nagyon kevés esetben indokolt! Itt most igen. Az első felvonásban a latkesz evésnél a néhány percnyi szünet (amikor esznek) szépen van megoldva. Egy óriási táskát nem szabad az asztal közepére rakni, ha csak arra jó, hogy kitakarja a játzókat.. A játzó játéka a partnerétől függ, ha nem tudom a szövegem, az a partnerem játékát is tönkretelheti.

Rozi sokszor látta már Szántó Tivadart a színpadon, és sokszor volt jó, de ennyire jól még egy szerepet sem oldott meg. A szereposztás színészpédagógiailag is jó döntés, mondta Rozi.

Tóth János a darab zárására való megoldást keresve elmondta, el kell a Slómóval hitetnie a családnak (a végén), hogy ők komolyan gondolják (ragaszkodnak a nagypapához). Rozi szerint a darab ezen részén már nem a Slómóról van szó. Meg kell fejteni, miről szól a darab, a darab harmadik felvonása. Annyira intenzív a hátsó, nem fókuszban lévő szereplőknek az élete, hogy elsikkad az, ami a két öreg között történik. Lecsúszunk a történetről. Krizsán Szilvia szerint talán a két öreg kifulladás, elfárad és az a többlet már elfogy belőlük, hiszen hosszú az előadás. Solténszky Tibor szerint lehet, csak utána kellene olvasni a témának, néhány haszid történetet elolvasni és akkor értelmezhetővé válik. A zsűri egyetértett abban, hogy ez nem színházi megoldáson múlik, hanem az értelmezésen, majd erről diskurzus bontakozott ki a zsűri tagjai és csoport között.

gém

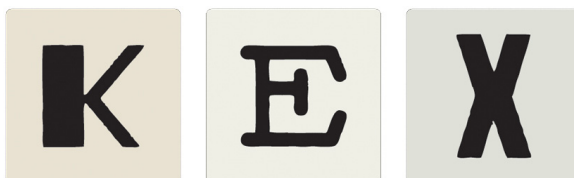

Holnap a Találkozó színpadán

Kexet evő legényanyák?!

Egy régi ismerősöket is körbeölelő, mégis egészen új, és egy szinte állandó Találkozó-résztevőnek nevezhető csapatot várunk holnap. Krimi-vígjáték és komédia. Jól hangzik, nem?

Április 11., csütörtök, 17.00 óra
A zentai KEX Egyesület bemutatja:

CSAK EGY KIS PÁNIK!!! (60')
PETER TOLAN MŰVE ALAPJÁN
krimi-vígjáték

Szereplők:

Paul Wittl – Döme Zoltán
Pszichiáter – Fendrik Zsolt
Zselé – Szabados Viktor

Rendező: Szabó László

Az előadásról:

Minden embert utolérheti a mai rohanó világ valamely rákfenéje. Ez alól még a befolyásos és gazdag alvilági figurák sem kivételek. Főhősünk sajátos módon és módszerrel próbálja visszahozni régi formáját. Mint tudjuk, minden ember másként próbálja gondjait megoldani – ki kisebb, ki nagyobb sikerrel. A KEX Egyesület által bemutatott darab is talán egy megoldási mód... Vagy mégsem? :-)

Április 11., csütörtök, 19.00 óra
A kisorozsi Testvériség-egység Művelődési
Egyesület színtársulata bemutatja:

SCHWAJDA GYÖRGY:
A RÁTÓTI LEGÉNYANYA (90')
komédia

Szereplők:

Mariska – Német Mónika
Béla, az apa – Radics Ignác
Józsi, a fiuk – Orosz Leóna
Ágika – Lőrinc Tianna
Béla, a tanító – Lázár Ervin
Béla, a plébános – Berta Attila
Béla, a doktor – Tombác Imre
Béla, a kovács – Fehér Zsuzsanna
Béla, a szabó – Fehér Géza
Béla, a sógor – Fehér Heléna

Béla, a kocsmáros – Kormányos
Sándor

Tanítóné – Lúció Mária
Doktorné – Szorcsik Edvina

Szakácsné – Gázsó Rozália
Boltosné – Čirić Nevena
Szent család:
Szűz Mária – Fehér Zsuzsanna
Szent József – Fehér Géza
Jézuska – Fehér Heléna

A rendező munkatársai:

Díszlet: Német Attila
Jelmez: Fehér Zsuzsanna
Zene: Gázsó Zsuzsanna
Technikai munkatárs: Dávid Filip
Súgó: Lőrinc Natália

Rendező: Lőrík Gizella

Az előadásról:

Sokáig a nyugalom és a béke kicsiny szigete volt Rátót. Míg nem egy szép napon beütött a „ménkü”, vagyis a demokrácia, s mindennek tetejébe megszületett a Megváltó is, aki megtörte a bélaság (vagy a bénaság?) 1100 éves egyeduralmát. Felkavarodott a falu eddigi posványos állóvize. Itt már csak a felső hatalom segíthet megtárogatva némi égi segítséggel – Szűz Mária képében.

Miként az előadás címe is elárulja, a cselekmény egy „rátótiasan” képtelen alapötletből bontakozik ki: egy megesett ifjú a falu apraja-nagyjának egy emberként való tiltakozása ellenére sem hajlandó elvetetni magzatát, sőt az elképedt, dühös és szegyenkező rátótiak szemébe vágja: tegyenek bármit, ő minden körülmények között világra hozza gyermekét.

S aki jól figyel, az előadás közben rájön: „Hiszen Rátót az egész világ!”

Az előadás 12 éven aluliak számára nem ajánlott!

Kellenek az ünnepek...

Rendhagyó programot ajánlunk figyelmükbe:

a holnap esti zsűrizés után verseket

olvasunk fel a színházteremben

Nem szeretem az ünnepeket. Azokat, amikhez olyan szokások, elvárások is kapcsolódnak, amiket igazándiból már senki sem vesz komolyan, vagy nem őszintén csinál. Őrizzük hagyományainkat! Szép, jó, kell. De a nőnap szegfűtől és a Valentin-napi piros szíves örülettől kiver a veríték, és messzire szaladok. Képmutató, hazug, felesleges. Anyukámat nem csak május első vasárnapján szeretem és tisztetem. A karácsonynak pedig nem az ajándékbontogatás a fénypontja. Számomra. Már. Ünnepelni, emlékezni kell. A magunk módján, őszintén. Ahogy nekünk jól esik. Ahogy mi tisztelgünk. Ha úgy érezzük, hogy megérdemli, aki/ami.

1905. április 11-én született a hányatott sorsú költőóriás, József Attila. 1964 óta a magyar nyelvterületen ezen a napon ünneplik, ünnepeljük a magyar költészet napját. Ki hogy: van, aki el is felejt. Ellenben a legtöbb településen szerveznek ilyenkor valamit: egy helyi szavalóversenyt, író-olvasó találkozót, a tévében vagy rádióban is gyakrabban csendül fel egy-egy költemény. Az utóbbi években Guinness-rekord-kísérletként is kapcsolódnak ehhez a naphoz: József Attila összes versének felolvasása, az *Óda* 760 középiskolás általi, egyszerre történő tolmácsolása, de nem egyediek már a versmaratonok és a verskommandók sem. Sokan viszont a legegyszerűbb, legbensőségesebb módon ünnepelnek: a kedvenc fotelbe süppedve előveszik a már kissé poros, egyre ritkábban kinyitott, de mégis annyira jól ismert köteteket, fellapozzák a kedvenceket, és hagynak időt a lelassulásra, a más minőségű gondolkodásra, az érzések szétáramlására. Gondolkodunk és érzünk, olyanokról és úgy, amikről és ahogy csak ritkán

szoktunk. Megfogalmazzuk helyettünk a versekben. A kimondhatatlant próbálják szavakba önteni, rímekbe szedni. Libabőr.

Ismét találkozásra hívjuk Önöket: a magyar költészet napján, április 11-én két előadást nézhetnek meg. De a kisoroszi zsűrizés után, úgy 22 óra magasságában lesettenkedünk a színházterembe. Néhány kötet, kinyomtatott versek, esetleg egy laptop. És olvasunk. Hogy ki és mit? Bárki, bármit. Verseket. Amelyeket szeretnének velünk és egymással megosztani. Amelyek valamiért kedvesek, nevetetnek vagy elgondolkodtatnak, megbotránkoztatnak vagy könnyeket csálnak a szemünkbe.

Addig tart ez az este, és olyan lesz, amilyené együtt tesszük. Legyen szép! Jöjjenek és ünnepeljék meg velünk a magyar költészet napját!

Most, itt, ma, a *nap* előtt egy nappal, a *naphoz* közeledve, a *nap* alkalmából nem egy ismert költő versével emlékezünk – egy fiatal, még nem költő, de **kupuszini** általános iskolás poémáját közöljük...

Guzsvány Henrik: Az én falum

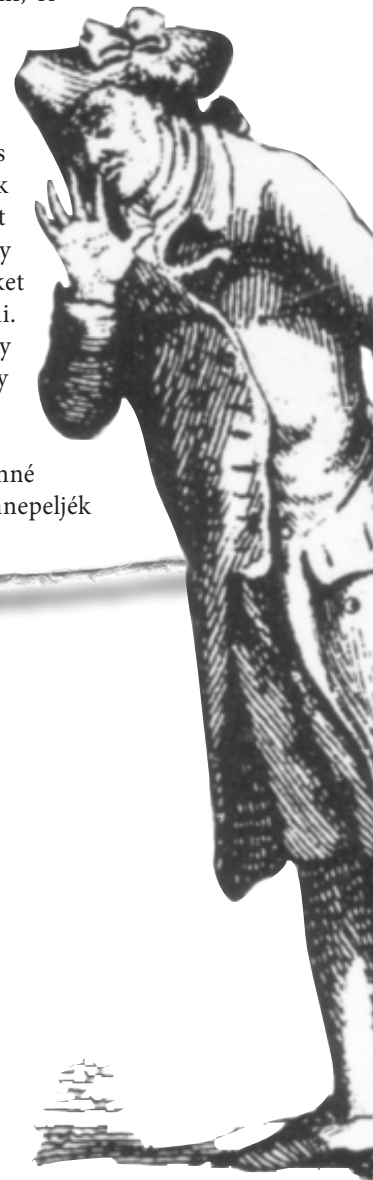
Az én falum szép és gondos,
Minden ember jó és szorgos,
Van itt bizony orvos, boltos,
Suli is csak elég morcos.
Zenész, táncos, színdarabos,
Mind a három vaskalapos.

Tornatermünk soká készül,
Játszóterek gyerek nélkül.
Mostanában nagy a hó,
Mert nem jár a hótúró.

Postásunk is igyekszik,
Minden reggel kisiklik,
Orvosságért sorban várnak,
Vitaminért hadba szállnak.

A pékségben nagy a baj,
Mert kifogyott a vaj.
A benzinkút becsukott,
Mert az orvos kibukott.

Így hát a sok házikó,
Lakó nélkül rizikó,
De a falum
Így is jó.

Kupuszina mi vagyunk!©

Sorozatunkban híres embereket, fontos szervezeteket mutatunk meg. Készült már interjú Balogh Pali bácsival, Molnár Józseffel, Toldi Istvánnal, a Fikusz ifjúsági szervezettel, most Saszivárevity Edvárd interjúját közöljük, aki nem mászt kapott mikrofonvégre, mint Vörös Endrét. Persze, Vörös Endre nem az a típus, aki csak válaszolni szeret – Dienes Blankánt ő kérte mikrofon elé.

Én, Saszivárevity Edvárd hetedik osztályos tanuló azt a feladatot kaptam a magyar tanárnőmtől, hogy készítsek egy riportot egy általam kiválasztott személlyel. Sokat gondolkodtam, majd végül tanácsot kértem Édesanyámtól. Tanácsát megfogadva az általam kiválasztott személy Vörös Endre lett. Először is bemutatnám pár szóban riportalanyomat. Endrét egy nagyon sokoldalú embernek tartják szülőfalunkban és környékén. Fiatalkora ellenére az élet számos területén bizonyította talpraesettségét. Falunk kulturális életének jelentős személyisége, a helyi VMSZ Ifjúsági Fórumának alelnökéeként a politikából is kiveszi a részét, de bármikor felkereshetjük egészségügyi kérdésekkel is, ugyanis végzettsége egyelőre egészségügyi technikus – sürgősségi sebészetből tett érettségit annak idején. De had beszéljen Ő is!

Edvárd: Endre, hány éves korod óta néptáncolsz?

– Kedves Edi, először is köszönöm a megtisztelő figyelmet a részedről, sokat jelent nekem az, ha a fiatalabb generációk is érdeklődnek munkásságomról. Remélem és minden jó szándékkal azon vagyok és leszek is, hogy jó példaként járjak elöl közös településünk cseperedő generációinak. A kérdésre visszatérve öt éves, azaz kiscsoportos óvodás korom óta néptáncolok. Az első lépéseket egy azóta már sajnos megboldogult, de számomra még mindig nagyon kedves ember tanította, Marások Gáspár. Az általános iskola végeztével átkerültem a Durindó néptánc csoportba, akkoriban Kiss Katalin, a jelenlegi testnevelés tanárnő volt a művészeti vezető. A művészeti vezetők azóta váltották egymást, de én még mindig a tánc csoport tagja vagyok.

Edvárd: A színjátszás miért fontos számodra?

– Ó, a színjátszás! Számталanszor feltették nekem ezt a kérdést. A színház nemcsak egy szórakozóhely! Vagy egy kultúrház. A színház az egyfajta iskola. Én sem emlékszem rá. hálaistennek, de voltak idők amikor Kupuszinán nem volt magyar nyelvű oktatás, és ilyenkor léphetett életbe a színház mint a magyar nyelv művelésének második otthona. Remélem, nem vagyok túl komplikált, szóval maga a színjátszás nemcsak a szórakoztatásról kell, hogy szóljon, egy-egy darabnak nevelnie, művelnie kell a közönséget és persze a játékosokat is.

Edvárd: Mit szeretsz a színjátszásban?

– Már mondtam valahol, és most megismétlem a deszkán állni katarzis. A deszkán állni közvetítőként az író és a közönség között. Én szeretek más bőrébe bújni, szerepektől függően ez van, amikor nehéz és van, amikor kevésbé az!

Edvárd: A politika?

– Véleményem szerint a politika szerves része kell, hogy legyen az emberek életének, és fontos az is, hogy ki-ki a rátermettsége szerint aktivizálja magát. Politikával foglalkozni pusztán áldozat. Áldozod a szabadidődöt a jó ügy érdekében azért, hogy olyan vezetői legyenek kis falunknak, akik valóban a mi érdekeinket képviselik ebben a gazdaságilag globálisan elnehezített világban. Gondolom értitek! Ma a politika kicsiny falunkban nem hatalmi harc, hanem küzdelem a fennmaradásért.

Edvárd: Hogy került az életedbe?

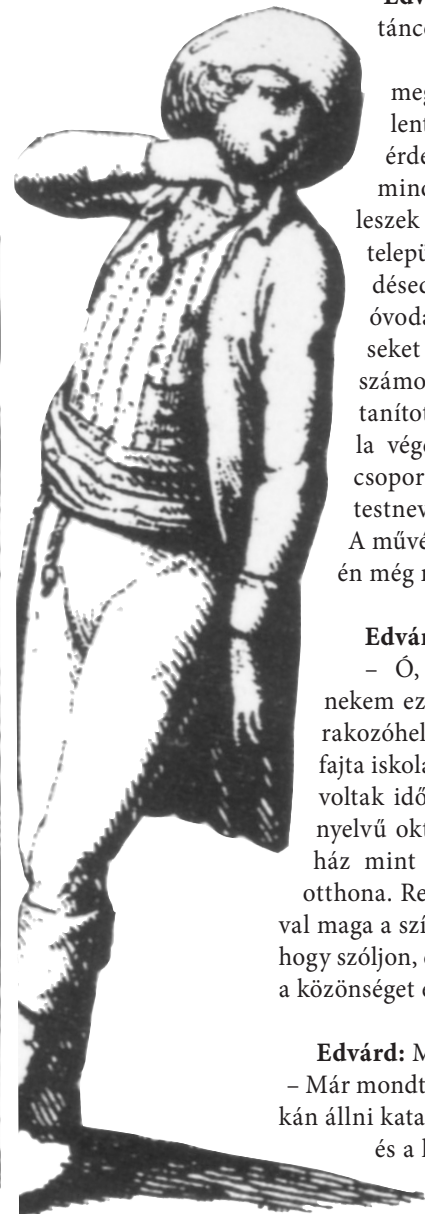
– Mivel én egy elég lokálpatrióta beállítottágú ember vagyok, ezért éreztem késztetést arra, hogy megalapítsam a VMSZ Kupuszinai Ifjúsági Fórumát. Hozzá kell tennem, hogy nem egyedül, hanem Janovics Máriával (aki azóta alpolgármestere lett falunknak) és még sok sok ügyes fiatalal együtt, hogy ne felnőttenként, tapasztalatok nélkül csöppenjünk bele a politika viszontagságos világába. Hanem már némi politikai tudással rendelkező fiatal káder is rendelkezésre álljon, ha utánpótlásra lenne szükség.

Edvárd: Viccesebbre venném a témát! Honnan jött a nagy sikerű Mc Kupuszina ötlete?

– Viccés is! Láttam ezt a hirdetést az interneten! Így hangzott: *Csináld meg a saját szendvicset és légy híres!* Erre én gondoltam egyet, és eszembe jutott, hogy milyen jó reklám lenne ez Kupuszinának. Végül is bejutottunk a tíz legjobb burger közé! Ami számomra hatalmas siker volt! Az idén megpróbálkozunk újra, és remélem most nyerni fogunk!

Edvárd: A hétvégén volt az új darabotok premierje. Hogy érzed, mit ígér az idei évad?

– Edi, nem szoktam előre inni a medve bőrére, de remélem, hogy az idei évad tele lesz meghívásokkal és nagyon szeretném, ha a Kárpát-medence minden szeg-

letébe eljutna a kupuszinai színészek híre!

Edvárd: Lesz-e még a *Rajzfilm esthez* hasonló műsor?

– Lesz új műsor! Még nem tudom, hogy mikor és mi, de tervezek egy új zenés, showszerű műsort, hogy nyáron se unatkozzon a nagyrédmű kedves színházkedvelő közönség!

Edvárd: Gyermekszínészekkel nem foglalkoznál?

– Régi nagy vágyam, hogy elindítsam a gyermekszínházi csoportot, és már tettem is ígéreteket, számtalanszor nekirugaskodtam, de be kell, hogy valljam neked, az utóbbi időben túlvállaltam magam. Remélem az ősszel elindul a gépezet!

Amikor megkértek arra, hogy a *Súgóba* írjak kupuszinai egyéniségekről, akkor kezdtem el a kobakom vakarni... Nem mintha nem lenne kiról írni, mert persze van! Csak valamiért úgy éreztem, hogy az idei Súgó legyen tavaszias (fiatalokkal, bimbózó tehetségekkel teli, mint a barackfa virága), mert az időjárás viccel velünk.

Nem egyszerű dolog, olyan emberről írni, akit annyira tisztelsz, mint Őt! Az első dolog, ami eszembe jut róla, az az, hogy ő rossz helyen, rossz időben... Vagy mégsem?

Csecsemő kora óta látom őt nap mint nap. Láttam, amikor először járult a szent áldozáshoz, és láttam őt elballagni az általános iskolából. Könnyezve írok minden karaktert, mert valahol attól tart a lelkem, hogy az ilyen szinten áldott tehetségek valahol vagy valaha nem lesznek igazán megtisztelve. Blankóca, mert én így hívom, egy teljesen szerény egyéniség, tele alázattal. Időt és energiát nem kímélve dolgozik azon, hogy a vajdasági magyar öntevékeny színházi színvonalát tehetségéhez hűen őrizze. Gyermekfejjel játszott az *Ének az erőben* című darabban, énekhangjával már akkor elvarázsolt mindenkit. A múlt évadban nem volt szerencsénk hozzá, de a *Főlyállott a páva* tehetségkutató verseny előválogatóján ott volt, és táncolt a szülőfalujáért. Mert igen, nem csak énekel és színészkedik, de néptáncol is pöttöm kora óta! Nem szeretném őt ajnározni, vagy piedesztálra állítani, de meg kellett írnom róla ezt a pár sort, hogy mindenki, aki csak olvassa tudja, hogy ő egy alázattal teli, szorgalmas, áldozatkész lokálpatrióta, aki bármit tesz, önzetlenül teszi azt! Legyünk rá büszké!!!

Endre: Miért vállaltad el Kelemen Kató szerepét az *Én és a kisöcsém* című darabban?

– Ennek egy nagyon egyszerű oka van: szeretem ezt csinálni! Na meg, persze folytatni szeretném a családi tradíciót! És az a tény sem elhanyagolható, hogy rengeteget tanulhattam, illetve tanulhatok „idősebb” társaimtól, akik mindig előszeretettel osztották meg velem kellemes vagy épp kellemetlenebb tapasztalataikat!

Edvárd: Végezetül, mit üzensz a fiataloknak?

– Kedves tinédzserek! Merjete nagyokat álmodni, és ha álmaitoknak csak a felét sikerül teljesíteni az életben, már akkor is érdemes volt megszületni, küzdeni! De a legfontosabb, hogy próbáljatok mindig a helyes úton maradni! Az arany középút... talán ez az igazi siker titka!

E: Tanulsz énekelni?

– Igen. A szabadkai Junior Music Studióba privát órákra járok! Emellett modellező szaktechnikát tanulok, ugyanis a divattervezésben is kiélhetem a kreativitásomat.

E: Tanultál hangszeren?

– Igen. Fuvoláztam hat évig az apatini zeneiskolában. A zene gyermekkorom óta az életem része. Úgy érzem, ha énekelek, az emberek szívét lágyítom meg. Örülök, ha mosolyt csalog az arcokra és könnyeket a szemekbe.

E: Terveid a jövőre nézve?

– Még nincsenek konkrét terveim. És nem is vagyok az a típus, aki előre látja magát az operettszínház világát jelentő deszkáin. Egyszerű ember vagyok, annyi bizonyos, hogy hanyagolni nem szeretném ezt a szakmát, de a sors kegyeire bízom magam, nem szövök mesébe illő álmokat a jövőmre nézve!

